

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь, твой народ дачакаецца Залацістага, яснага дня! М. Багдановіч.

№9 (245) ЧЭРВЕНЬ 2018 ГОД

ІМПРЭЗА

ПРЭМІЯ «ЗА СВАБОДУ ДУМКІ»

Ганаровую прэмію імя пісьменніка Васіля Быкава атрымаў арганізатар курсаў «Мова Нанова» Глеб Лабадзенка

У суботу, 23 чэрвеня, на малой радзіме Васіля Быкава ва Ўшацкім раёне ў вёсцы Бычкі, адбылося мерапрыемства па ўшанаванні памяці беларускага пісьменніка.

На імпрэзу з’ехалася беларуская інтэлігенцыя з розных куткоў Беларусі. У складзе дэлегацый каля дома-музея Быкава прысутнічалі вядомыя грамадскія і палітычныя дзеячы краіны, мастакі, паэты, літаратары, было шмат журналістаў незалежных выданняў, актывісты грамадскіх аб’яднаняў, сябры віцебскай абласной арганізацыі «Таварыства беларускай мовы», мясцовыя жыхары і іншыя.

Прэмію Глебу Лабадзенку ўручалі грамадскі дзеяч Зміцер Дашкевіч (які быў папярэднім лаўрэатам), краязнаўца з Шаркоўшчыны Ада Райчонак і палітык Аляксандр Мілінкевіч, лідэр руху «За свабоду»

Па традыцыі на цырымоніі ўручэння выступілі вядомыя дзеячы краіны.

Слова браў палітык Аляксандр Мілінкевіч, менавіта ён быў адным з ініцыятараў стварэння прэміі імя пісьменніка Васіля Быкава. Апроч таго, Мілінкевіч уклаў у гэта сродкі атрыманай ім еўрапейскай прэміі імя Сахарава, што прысуджаецца Еўрапарламентам.

Варта адзначыць яшчэ аднаго з галоўных спонсараў прэміі — гэта беларускі бізнэсовец, заснавальнік парталу Tut.by Юры Зісер, які пераведзеў 2000 рублёў (з неабходных 5000 рублёў).

Дарэчы, стваральнікам статуэткі прэміі «За свабоду думкі» з’яўляецца скульптар Віктар Копач.

Арганізатары акцыі правялі конкурс-віктарыну на веданне твораў Быкава, лепшых пераможцаў адзначылі падарункамі — зборнікамі вершаў беларускіх паэтаў.

У якасці музыкі граў і спяваў Аляксандр Памідораў — лідэр гурта «Pomidor/OFF».

Алесь Шумскі

ЭКАЛОГІЯ РАЁНА

ЦІ БУДЗЕ ПАЛІГОН У ШУМІЛІНЕ?

У перспектыве – будаўніцтва новага палігона цвёрдых камунальных адходаў у Шуміліне. Такая інфармацыя прагучала на калегіі абласнога камітэта прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя.

Паводле начальніка аддзела абласнога камітэта прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Валерыя Юденкова, штогод на Віцебшчыне утвараецца каля 500 тыс. т. цвёрдых камунальных адходаў, у тым ліку 400 тыс. т. – ад насельніцтва. Іх аб'ём пастаянна расце, таму перад органамі ўлады, суб'ектамі гаспадарання і людзьмі стаіць важная задача – знізіць негатыўнае ўздзеянне цвёрдых камунальных адыходаў на навакольнае асяроддзе і здароўе грамадзян. Апроч таго, неабходна максімальна уключыць у абарот у якасці другасных матэрыяльных рэсурсаў (ВМР).

На сённяшні дзень эксплуатуюцца 27 палігонаў і 303 міні-палігонаў у сельскай мясцовасці, магутнасці якіх у значнай ступені вычарпаныя. З 2010 года ўзведзена толькі чатыры – у Багушэўску, Глыбокім, Чашніках і Лепелі. Новыя аб'екты неабходныя Наваполацку, Оршы, Паставах, Расоны, Шуміліна.

Па словах старшыні абласнога камітэта прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Руслана Вінакурава, паасобны збор смецця на Віцебшчыне ўжо прыжыўся. Раздзельны збор вельмі важны, так як амаль трэць адходаў прыдатная як другаснае сыравіну.

Зараз ёсць да чаго імкнуцца – працэнт ахопу насельніцтва раздзельным зборам адходаў сёння каля 72%. Для паасобнага збору адходаў і іх сартавання ў вобласці ўстаноўлена больш за 9 тыс. Кантэйнераў для пластыку, шкла і паперы, дзейнічаюць 198 пунктаў прыёму другаснай сыравіны, 13 сартавальных ліній.

Менавіта таму ў перспектыве запланавана будаўніцтва новых палігонаў для Наваполацка, Оршы, Пастаў, Расонаў і Шуміліна.

Алесь Прыбярэжны

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: HTTP://SHUMILINA.BY

ФІНАНСЫ

ШУМІЛІНЦЫ ЎЖО НЕ САМЫЯ БЕДНЫЯ

Шумілінскі раён пакінуў топ 10 аутсайдэраў з самымі нізкімі заробкамі па краіне. Апублікаваныя сярэднія заробкі па рэгіёнах за красавік. Шумілінскі раён займае 11 месца «ззаду» сярод усіх раёнаў рэспублікі. У красавіку сярэдні заробак у раёне склаў 618 рублёў. Да сакавіцкага заробку дадалося 22 рублі.

Шаркаўшчына можа уздыхнуць спакойна: у мінулым месяцы яна ўжо не была самай беднай. "Званне" аўтсайдэра па сярэднім заробку ў красавіку наогул сышло з Віцебскай вобласці.

Галоўная тэндэнцыя апошніх месяцаў: «заможныя» раёны багацеюць не так хутка, як раней. А вось у «беднякоў» не назіраецца падзенне сярэдніх заробкаў. Выходзіць, за кошт трохі набіраючых «тлушч» нізоў краіну падцягваюць да запаветных «папіццот»

7 фактаў пра заробкі ў красавіку

У краіне цяпер няма ні аднаго раёна, дзе сярэдні заробак быў бы менш 500 рублёў. Больш за тое — ўсяго ў 4 раёнах атрымліваюць менш за 600 рублёў. Дарэчы, яшчэ ў сакавіку такіх было 12. Кожны месяц колькасць «беднякоў» скарачаецца ў 3 разы!

Розніца паміж самым «бедным» (у красавіку гэта Мсціслаўскі раён Магілёўскай вобласці) і самым «багатым» (тут па-ранейшаму Салігорскі раён) склала 2,4 разы.

Больш за ўсё сярэднія зарплаты выраслі ў Мазырскім раёне (плюс 72,3 рубля). Але ў адрозненне ад папярэдняга месяца, няма ніводнага раёна, дзе да палучкі дадалі б больш 100 рублёў.

Падзенне заробкаў зафіксавана ў 5 раёнах. Лідэр са знакам мінус — Астравецкі раён: тут палучкі аселі амаль на 24 рублі. Нагадаем, у сакавіку менавіта «атамны» раён больш за ўсіх дадаў па сярэдняй зарплаты. Дарэчы, цікаўны факт: самае вялікае падзенне сярэдняга заробку паказаў Мінск — тут сярэднія заробкі скараціліся амаль на 90 рублёў. Для сталіцы гэта вельмі рэдкі выпадак, калі не лічыць студзень, калі заробкі «асядаюць» па ўсёй Беларусі.

У 13 раёнах сярэднія заробкі выраслі не больш чым на 10 рублёў. Напрыклад, самы невялікі рост паказаў Мядзельскі раён — плюс 2,2 рубля.

Традыцыйна амаль кожны другі раён мае сярэднюю зарплату ад 600 да 700 рублёў.

Больш за сярэднюю па краіне (а гэта 926,8 рубля ў красавіку) атрымліваюць толькі ў 6 раёнах. Два з іх (традыцыйна Салігорскі і Мінскі) маюць больш праславутых 1000 рублёў.

Ян Вайтовіч

МОЛАДЗЬ

ЯК ЖЫВЕ ВЯСКОВАЯ МОЛАДЗЬ?

У аграгарадках Шуміліншчыны ахвотней застаюцца тыя, хто сам з сялян.

Ад Шуміліна да вёскі Вялікія Ляжні – 15 кіламетраў. Сюды я еду, каб сустрэцца з Алёнай Бурдэнка, Сяргеем Шалабнёвым, Вікторыяй Казловай і Наталляй Дубровінай. Звычайны хлопцы і дзяўчаты. Проста ўсе чацвёра працуюць у ААТ "Ляжні", і мне захацелася з імі паразмаўляць, пагутарыць, як кажуць, за жыццё.

Цэнтр гаспадаркі – гэта звычайная вёска. Ціхая і размеранае жыццё, у сярэдзіне працоўнага дня наогул на вуліцы нікога не відаць і не чуваць. Будынак праўлення нагадвае звычайны жылы домік. Сціпла і проста.

Дзяўчаты адразу ўскочылі з-за працоўнага стала, як толькі ўбачылі чужога чалавека. Іх папярэдзілі: прыедзе карэспандэнт з Мінска. «А што расказваць? І з чаго раптам пра нас будзеце пісаць? » – жаданне ўсё ж брала верх над збянтэжанасцю.

Звяртацца да іх па бацьку, да 20-гадовай дзяўчыне неяк нязвыкла, хоць яна ўжо спецыяліст-бухгалтар, адказвае за сур'ёзны ўчастак работы, але і Алёна Бурдэнка працей сябе адчувала ў неафіцыйнай абстаноўцы. Натуральна, першае пытанне: адкуль родам? Як аказалася, у Шумілінскі раён прыехала па размеркаванні ў жніўні мінулага года. Спачатку скончыла школу, затым Полацкі аграрна-эканамічны каледж, атрымала дыплом бухгалтара. На працу дабіраецца з райцэнтра, там здымае кватэру са сваёй знаёмай. У Вялікія Ляжні Сяргей Шалабнёў на машыне падвозіць, ён таксама ў райцэнтры жыве.

Яе калега і аднакурсніца Вікторыя Казлова ў гаспадарцы таксама менш за год. Дзяўчынкі ішлі адным патокам пасля каледжа. Віка родам з вёскі Азіна Полацкага раёна, мама і тата – рабочыя наваполацкага «Паліміру».

А вось у Наталлі Дубровінай за плячыма вышэйшая адукацыя і дыплом бухгалтара Беларускай сельгасакадэміі. У тых жа Горках нарадзілася, бацька кіроўца, мама на пенсіі па ўзросту. Дзяўчыне ўсяго 22 гады, а яна ўжо галоўны спецыяліст-бухгалтар. Жыве ў вёсцы Прыазёрная, кіламетраў пяць ад Ляжнёў. На дапамогу прыходзіць той жа Сяргей Шалабнёў, «падхоплівае» на машыне па дарозе на працу.

Ён, як мужчына, больш смела і рашуча уступае ў размову. Нават пытанні задаваць ня трэба было.

–Вучыўся я ў Шуміліне. Бацька электрыкам працаваў, я дзесьці з пяці гадоў да разетак і правадоў лез. Можа таму і пайшоў вучыцца на тэхніка-электрыка ў Гарадоцкі аграрна-тэхнічны

(працяг на стр. 2)

МОЛАДЗЬ

(пачатак на стр. 1)
каледж. Пяць гадоў таму прынялі ў «Ляжні». Праўда, неяк звальняўся, хацелася дзе-небудзь у іншым месцы зарабіць пабольш грошай, але не атрымалася. Так што вярнуўся.

Як толькі зайшла гаворка пра тое, што заўтра Дзень моладзі, хлопец стаў больш сур'ёзным:

– Ды гэта звычайны дзень, калі параўноўваць з 3 ліпеня. Дзень Незалежнасці для нас больш важны, я так лічу. Па-першае, гэта даніна павагі тым, хто загінуў, абараняючы нас. Дзякуючы ім у нас ёсць магчымасць жыць і працаваць. Па-другое, беларусы – незалежны і самастойны народ. Усе павінны ведаць, што калі мы разам, мы моцныя! Глядзім у будучыню, упэўненыя ў тым, што яно будзе мірным і дужым.

Дырэктар ААТ «Ляжнёў» Аляксандр Папіна шчыра перажывае:

– Да нас прыходзяць хлопцы. Але, на жаль, не ўсе застаюцца. Каб тут працаваць, трэба любіць і сяло, і нялёгкую сялянскую працу. Хочацца, каб свядома ішлі ў прафесію і вярталіся пасля вучобы дадому, у вёску. Калі ёсць жаданне, то усё па плячы. Але на маладых людзей аказвае ўплыў горад.

Так, пэўныя цяжкасці, адсутнасць на сяле тых жа гіпермаркетаў, начных клубаў, кафэ, спартыўных комплексаў і ўсяго таго, чым вызначаюцца мегаполісы, вядома, часта адводзіць ад «дзе нарадзіўся – там і спатрэбіўся".

Праўда, гэта не датычыцца Алены Рабчавай, якая ў свой час скончыла ў Вялікіх Ляжнях школу і вырашыла працягнуць адукацыю, стаўшы педагогам. Атрымаўшы дыплом настаўніка пачатковых класаў, вярнулася ў Амбрасавіцкую школу Шумілінскага раёна.

Дзяніса Агафонава з аграгарадка Обаль адрозніваюць крэатыўнасць, велізарная цяга да творчасці і выдатныя арганізатарскія здольнасці. Працуе рэжысёрам мясцовага Дома культуры. У свае 26 год згуртаваў вакол сябе рабочую моладзь керамічнага завода, прыцягнуў школьнікаў і стварыў тэатральны калектыў. Жыве на малой радзіме, студэнт-завочнік.

У даваршэнне знаёмства з прадстаўнікамі новага пакалення падыходжу да дзяўчынак-падлеткаў у парку Шуміліна. Спрабавала іх «атакаваць», спасылаючыся на тое, што многія цёткі і дзядзькі сягоння кажуць: «Вось у наш час ...» Але мяне хутка «паклалі на лапаткі». Мае суразмоўніцы гуляюць на стадыёне, захапляюцца рознымі відамі спорту, любяць творчасць. Адна з дзяўчат сабралася паступаць у Ваенную акадэмію, іншая марыць атрымаць дыплом лекара. А ўвечары разам з хлопцамі ... спяваюць пад гітару песні Віктара Цоя.

sb.by
Пераклад з расейскай рэдактара

КРЫМІНАЛ

АБАКРАЛІ ПЕНСІЯНЕРКУ

У Шумілінскі РАУС звярнулася 76-ці гадовая пенсіянерка, якая паведаміла аб крадзяжы маёмасці.

Пенсіянерка рассказала работнікам міліцыі, што ў перыяд з 4 сакавіка да 8 красавіка неўсталяваны зламысьнік здзейсніў крадзеж плуга, акучніка, 2-х самавараў, інструментаў, 17-ці секцый ацяпляльных батарэй, трох металічных труб і металічнага бака.

Нанесеная шкода ацэньваецца ў 500 рублёў. Супрацоўнікамі міліцыі ўстаноўлена, што злачынства здзейснілі двое жыхароў вёскі Мішневічы: мужчыны 39-ці і 43-х гадоў

На зламысьнікаў была заведзена крымінальная справа па частцы 2 артыкула 205 КК.

Сяржук Крупскі
па матэрыялах uvd.vitebsk.gov.by

ЗДАРЭННЕ

СМЯРОТНЫЯ ТРАЎМЫ

У Шумілінскім раёне і Віцебску 25 чэрвеня адбылося два выпадкі траўміравання рабочых. Абое загінулі.

Следчыя праводзяць праверкі па фактах траўміравання рабочых і ўсталёўваюць прычыны смерці.

25 чэрвеня ў 16 гадзін 15 хвілін на тэрыторыі прадпрыемства ў Шумілінскім раёне пры выкананні пагрузачных работ на франтальным пагрузчыку «Амкадор» кіроўца выпаў з кабіны і атрымаў цялесныя пашкоджанні. Падчас транспартавання ў медыцынскую ўстанову 56-гадовы мужчына памёр у аўтамабілі хуткай медыцынскай дапамогі.

Следчыя Шумілінскага раённага аддзела Следчага камітэта з удзелам спецыялістаў інспекцыі аховы працы і экспертаў правялі агляд месца здарэння, прызначылі судова-медыцынскую экспертызу, якая якая дазволіць устанавіць прычыну смерці пацярпелага, апытваюцьсведак,усталёўваюць абставіны здарэння.

У той жа дзень раніцай ў праваахоўныя органы паступіла паведамленне аб тым, што ў лакаматыўным дэпо аднаго з прадпрыемстваў абласнога цэнтра раптоўна памёр 48-гадовы машыніст цеплавоза.

Папярэдне ўстаноўлена, што каля 10 гадзін раніцы пацярпелы знаходзіўся на задняй пляцоўцы цеплавоза, які выязджаў з дэпо заднім ходам. У ходзе руху мужчыну заціснула паміж бетоннай перагародкай будынка лакаматыўнага дэпо і кабінай лакаматыва. Ад атрыманых цялесных пашкоджанняў жыхар Віцебска памёр на месцы здарэння.

Віцебскі гарадскі аддзел Следчага камітэта па гэтым факце праводзіць праверку. Сумесна з прадстаўніком інспекцыі аховы працы агледжана месца здарэння, прызначана судова-медыцынская экспертыза.

Сяржук Крупскі
па матэрыялам sk.gov.by
Пераклад з расейскай рэдактара

ПРЫВАТНАЕ ПРАДПРЫМАЛЬНІЦТВА

АЎТАСЭРВІС МУЖА І ЖОНКІ КАВАЛЕНКІ

Сямейная пара з Шуміліна Міхаіл і Алена Каваленка свой шынаматаж адкрылі ўжо два гады таму. Месца для яго абралі бойкае і перспектыўнае: прама на ўездзе ў горпасёлак каля заправачнай станцыі.

Усё гэта досыць хутка дапамагло стаць паўнавартаснымі лідэрамі ў прадастаўленні паслуг аўтасэрвісу мясцовым жыхарам і прадпрыемствам. А да з'яўлення іх прыватнага аўтасэрвісу ў райцэнтры працавала толькі адна невялікая майстэрня пры раённым райыткамбінаце, аднак і тая ў хуткім часе зачынілася.

На сённяшні дзень аўтасэрвіс сям'і Каваленка ведаюць не толькі ў раёне, але і далёка за яго межамі. Тут усім жадаючым аказваюць якасныя паслугі па грузавым і легкавым шынамантажу, робяць аднаэтапны экспрэс-рамонт, вулканізацыю колаў тэрмапрэсс, кампутарную дыягностыку і іншыя дробныя работы. Таксама аслугоўваюцца гаспадаркі і арганізацыі Шумілінскага і суседніх з ім раёнаў. Высокую ацэнку майстрам сэрвісу даюць не толькі пастаянныя кліенты, але і дальнабойнікі, заезджыя вандроўцы з Прыбалтыкі і іншых еўрапейскіх краін. Запатрабаванасць Міхаіл тлумачыць проста:

– Зрабілі стаўку на сучаснае італьянскае абсталяванне. Яно дазваляе барцировать любыя колы. Цэны дэмакратычныя і графік гнуткі – працуем да апошняга кліента. Дапамагаем у любы час сутак.

У агляднай будучыні Міхаіл зьбіраецца пашырыць бізнэс. Па-першае, хоча дакупіць абсталяванне, каб пашырыць пералік паслуг, так як шынамантажныя працы – сезонныя.Па-другое,спадзяецца адкрыць спецыялізаваную краму запчастак, якія, на думку прадпрымальніка, будзе карыстацца вялікім попытам у аўтааматараў:

– Сёння досыць складана ўтрымаць бізнес выключна на адным шынамантажы. Як вядома, нават у нашай Віцебскай вобласці назіраецца вялікая канкурэнцыя.Натуральна,утакіх умовах неабходна пастаянна развівацца і прапаноўваць кліентам нешта новае.

У. Амбросаў

ПАЭЗІЯ

КОНКУРС "МАГІЯ ПЯРА"

Людміла Кухто з Шумілінскага раёна прызнана адной з лепшых на конкурсе аўтарскіх вершаў «Магія пяра» У Віцебску ўзнагародзілі пераможцаў беларуска-расійскага конкурсу аўтарскіх вершаў «Магія пяра».

Саюзная дзяржава, любоў да радзімы, свет, подзвіг чалавека, мая будучыня – такія тэмы для творчасці прапанавалі ўдзельнікам арганізатары беларуска-расійскага конкурсу аўтарскіх вершаў «Магія пяра». На днях у Віцебску падвялівынікііўзнагародзілі пераможцаў.

Больш за дзве сотні маладых(ізусімюных)паэтаў з Беларусі і Расіі спаборнічалі ў вершаскладанні: чый склад больш лаканічна, метафары яскравей, а рыфмы дакладней. Другі сакратар абласнога камітэта БРСМ Вячаслаў Хрол запэўнівае, што конкурс «Магія пяра» пацвердзіў два немалаважных факту:

– Па-першае, мацнее і развіваецца супрацоўніцтва паміж Віцебскай абласной арганізацыяй БРСМ і Смаленскай абласной арганізацыяй Расійскага саюза моладзі. Пагадненне аб узаемадзеянні падпісана ў мінулым годзе. Па-другое, мы яшчэ раз пераканаліся, што моладзь у нас творчая, з актыўнай жыццёвай пазіцыяй.

Як прызналася навучэнка Аршанскага каледжа ВДУ імя П. М. Машэрава Таццяна Доўгая, на напісанне верша яе натхніла легенда пра Мірскі замак:

– Калісьці на месцы Мірскага возера быў яблыневы сад. Князь Мікалай Святаполк-Мірскі распарадзіўся яго высячы, але жыхары Міра адмовіліся гэта рабіць. Па народным павер'і, секчы квітнеючае дрэва - вялікі грэх ... Аб гэтай гісторыі я пачула падчас заняткаў у школе паэзіі "Лотас", якая дзейнічае пры аршанскім цэнтры творчасці дзяцей і моладзі. Конкурс «Магія пяра» ўсяліў упэўненасць, што паэзія – гэта магутная сіла, якая дазваляе не толькі выказваць свае пачуцці, але і дапамагае знаходзіць агульную мову з навакольнымі, мець зносіны, сябраваць.

Пераможцаў запрасілі ў Віцебск, у абласную бібліятэку. Вельмі сімвалічна, што паэтычная сустрэча беларускай і расійскай моладзі адбылася 6 чэрвеня – у дзень нараджэння Аляксандра Сяргеевіча Пушкіна. Удзельнікі ўсклалі кветкі да помніка паэта і прадставілі свае творы на суд гледачоў і слухачоў. А яшчэ хлопцы пабывалі на майстар-класе кандыдата філалагічных навук, выкладчыка Цэнтра адукацыі дзяцей з асаблівымі адукацыйнымі патрэбамі Смаленска Анастасіі Трыфанавай.

Самая прыемная частка сустрэчы – ўзнагароджанне. Ва ўзроставай катэгорыі ад шасці да дзесяці гадоў адной з лепшых прызнана Людміла Кухто з Новікаўскіх пачатковай школы Шумілінскага раёна. Менавіта яна атрымала і галоўны прыз конкурсу - пяро з срэбнымі наканечнікамі і чарніліцай.

sb.by
Пераклад з расейскай рэдактара

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым–зрабіцебесплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Світанак", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/svitanak.html для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

СЕРЫЯЛ "КАРУПЦЫЯ"

ЧАМУ КВІТНЕЕ КАРУПЦЫЯ?

Апошнім часам у бясконцы серыял па барацьбе Аляксандра Лукашэнкі з карупцыяй дадаюцца ўсё новыя серыі

Яшчэ 15 лютага кіраўнік дзяржавы вызваліў ад пасадаў міністра лясной гаспадаркі Міхаіла Амельяновіча і міністра спорту і турызму Аляксандра Шамко з вельмі знамянальнай фармулёўкай: за «непрыняцце дзейсных захадаў у барацьбе з карупцыяй і эканамічнымі правапарушэннямі ў падведамасных арганізацыях». Паведамлялася, што КДБ затрымаў 12 работнікаў міністэрства лясной гаспадаркі і двух прадпрымальнікаў, якія пад выглядам таннай драўніны прадавалі за мяжу прадукцыю высокай якасці. Таксама затрыманы за хабар дырэктар сталічнага Палаца спорту Сяргей Прановіч.

Зусім нядаўна быў арыштаваны памочнік кіраўніка дзяржавы Сяргей Раўнейка, які спрабаваў атрымаць хабар у $200 тысяч. Днямі Лукашэнка прааналсаваў новыя гучныя карупцыйныя справы. Старшыня КДБ Валерый Вакульчык пацвердзіў, што затрымана некалькі службовых асоб высокага ўзроўню, адзін з якіх браў хабар у $140 тысяч. У пачатку траўня быў адпраўлены ў адстаўку міністр энергетыкі Уладзімір Патупчык з фармулёўкай «за садзейнічанне незаконнаму сямейнаму бізнесу».

Паводле паведамлення прэс-службы Генпракуратуры, колькасць выяўленых карупцыйных злачынстваў у 2018 годзе павялічылася: «За 3 месяцы гэтага года ў Беларусі адбыліся амаль 700 карупцыйных злачынстваў. Гэта ў два разы больш, чым за такі ж перыяд 2017 года». Колькасць хабараў узрасла больш чым удвая. Амаль раз на тыдзень прыходзяць паведамленні пра чарговыя затрыманні, крымінальныя справы. Карупцыя закранула ўсе сферы грамадскага жыцця. Ствараецца ўражанне, што ў высокіх чыноўнікаў сарвала нейкія тармазы, і яны паводзяць сябе як «у апошні дзень Пампеі».

Мы ўсе памятаем, як Лукашэнка зрабіў ідэю барацьбы з карупцыяй сцягам сваёй прэзідэнцкай кампаніі 1994 года: ён абяцаў адсекчы гэтай гідры галаву, разграміць мафіёзныя кланы. Вобраз непрымірымага змагара з карупцыяй стаў візіткоўкай беларускага правадыра. Ён шмат разоў пераконваў расійскіх журналістаў у тым, што ў нас, у адрозненне ад Расіі, няма такой маштабнай карупцыі, таму што, маўляў, сам не краду і чыноўнікам спуску не даю. Падчас паездкі ў Слуцк у лютым гэтага года Лукашэнка заявіў: «З першых прэзідэнцкіх выбараў я выразна народу сказаў, што карупцыі ў Беларусі быць не можа».

Але прыведзеныя вышэй факты сведчаць пра крах усёй палітыкі барацьбы з карупцыяй. Як вядома, хабарніцтва — сусветная праблема. Сродкі барацьбы з ёй у свеце вядомыя. Гэта змяншэнне ролі дзяржавы ў эканамічным, сацыяльных, грамадскім жыцці. Гэта кантроль за ўладай з боку грамадства. Гэта моцная апазіцыя, грамадзянская супольнасць, незалежныя СМІ, якія сочаць за кожным крокам чыноўнікаў. Гэта прававая дзяржава ў выглядзе вяршэнства закону, незалежнага суду. Але нічога гэтага ў Беларусі няма.

Калі пасля 24 гадоў упартай і непрымірымай барацьбы з карупцыяй аказваецца, што яна, наадварот, квітнее і ўзмацняецца, гэта азначае толькі адно: сама беларуская мадэль прадукуе карупцыйныя працэсы. Бо сістэма, у якой дзяржава (то бок чыноўнікі) кантралююць усе сферы грамадскага жыцця, а ў эканоміцы цалкам дамінуе дзяржуласнасць, з'яўляецца ідэальнай для карупцыі. Гэта спараджае празмерную зарэгуляванасць усіх сацыяльных працэсаў. Не парушаючы правілы і інструкцыі, працаваць вельмі цяжка (калі наогул магчыма). У выніку многія віды дзейнасці, якія ў свеце з'яўляюцца легальнымі, законнымі, у Беларусі крыміналізаваныя...

Звернем увагу на маральны бок справы. Варта адзначыць, што ў савецкія часы беларуская наменклатура была самай сумленнай у СССР. У тым сэнсе, што яна шчыра верыла ў афіцыйную ідэалогію і спрабавала добрасумленна рэалізаваць яе пастулаты ў рэспубліцы. Тут не было такой карупцыі, як у Сярэдняй Азіі, Закаўказзі, Маскве ці Краснадары. Госці, якія прыязджалі сюды, са здзіўленнем казалі: у вас тут сапраўды існуе «савецкая ўлада». У пэўным сэнсе ў свядомасці партыйнай, дзяржаўнай, гаспадарчай наменклатуры прысутнічала місія служэння ці то народу, ці партыі, ці нейкай вялікай ідэі.

У пацвярджэнне гэтай версіі сведчыць той факт, што беларуская кіроўная эліта ў пачатку 1990-х гадоў так і не наважылася хутка правесці наменклатурную прыватызацыю, хоць і мела такую магчымасць, бо ў яе была ўся ўлада. Хоць Лукашэнка любіў разважаць пра існаваўшую тады ўсеагульную, усёабдымную карупцыю, мафію, але насамрэч асноўныя эканамічныя рэсурсы захаваліся ў руках дзяржавы…

Адна справа — служыць краіне, і зусім іншая — служыць гаспадару. Матывацыя крыху іншая. Сітуацыя нагадвае тую, якая была ў апошні час існавання савецкай сістэмы. Чыноўнікі разважалі, што калі сістэма, якой служылі, развальваецца, то варта падумаць пра сябе. І тады ў СССР былыя партыйныя функцыянеры хутка канвертавалі ўладу ў багацце.

У 1990-я гады, пакуль рынкавыя адносіны былі неразвітыя, у Беларусі, у адрозненне ад Расіі і Украіны, не было сваіх алігархаў, існавала большая сацыяльная роўнасць. А за апошнія 10–15 гадоў вырас клас беларускіх мільянераў, якія сваім ладам жыцця спакушаюць чыноўнікаў. І тыя прывілеі, якія ім дае Лукашэнка (катэджы ў Драздах і іншых наменклатурны пасёлках), чыноўнікаў ужо не задавальняюць. Яны пачынаюць думаць: а чым я горш за Чыжа ці Шакуціна?

Акрамя таго, паводзіны самога Лукашэнкі, які заклікае ўсіх да сціпласці і служэння дзяржаве, не з'яўляюцца добрым прыкладам. Задавальненне любога капрызу за дзяржаўны кошт, ад 12 рэзідэнцый да правядзення штогадовага міжнароднага хакейнага турніру імя самога сябе, разбэшчвае чыноўнікаў больш, чым што іншае.

Як вядома, рыба гніе з галавы. Бо як толькі гаворка заходзіць пра карупцыю, адразу ўзнікае пытанне: за які кошт вышэйшыя чыноўнікі пабудавалі дарагія катэджы ў Драздах, Вяснянцы і іншых падобных пасёлках?

Таму карупцыя і квітнее. Паводле маіх падлікаў, у Беларусі існуе цэлых 9 (дзевяць!) дзяржаўных органаў з правам аператыўна-вышуковай дзей-насці. І не спраўляюцца.

Акрамя таго, барацьба з карупцыяй, якую пастаянна ажыццяўляе Лукашэнка, з'яўляецца сродкам кантролю над наменклатурай, дзеля ўтрымання яе на кароткім ланцужку. Ва ўмовах аўтарытарнага рэжыму сіла і аўтарытэт вярхоўнага кіраўніка ў чыноўніцкім асяродку ў значнай ступені вызначаецца узроўнем рэпрэсіўных акцый супраць кіруючай эліты… Таксама барацьба з карупцыяй з'яўляецца бяспройгрышнай тэмай для электарату ў любыя часы. Народ не любіць начальнікаў, і гатовы пляскаць у ладкі, калі іх б'юць. Схема «цар добры, баяры дрэнныя» працягвае працаваць.

Таму ў доўгай барацьбе Лукашэнкі з карупцыяй перамог мацнейшы. То бок, карупцыя.

Валер Карбалевіч
"Новы час"

УЛАДА І БАЦЬКІ

ВЛАСТИ ПРИДУМАЛИ ЦИНИЧНЫЙ СПОСОБ ДАВИТЬ НА РОДИТЕЛЕЙ

Это напоминает киднеппинг на государственном уровне. Или как иначе это назвать, если дети становятся заложниками, когда власть пытается разобраться с их родителями?

Еще недавно подобное касалось лишь избранных — особо ярых оппонентов режима. Помните, как в 2010 году власти шантажировали экс-кандидата в президенты Андрея Санникова и журналистку Ирину Халип судьбой их сына? Теперь мы сталкиваемся с новым видом государственного киднеппинга — социальным.

Сегодня на слуху история многодетной матери из Гомеля Антонины Шайнюк. Впав в немилость директора школы, Светлана рискует потерять самое дорогое, что у нее есть — своих детей. Тяжелая жизненная ситуация вдовы, которая одна воспитывает четверых несовершеннолетних, послужила поводом для нападок. Женщине грозят отобрать детей, если она не погасит долги по квартплате и не переклеит обои в квартире.

— Когда у меня стоит вопрос, накормить детей или переклеить обои, я выбираю, конечно, детей, — оправдывается Антонина.

А следующая история и вовсе удивительна. Гомельчанке, у которой в семье все хорошо, пригрозили постановкой на учет только потому, что она не трудоустроена. Причем чиновники проявили невиданную расторопность, обратив внимание на мать, которая не работала на тот момент всего чуть более двух (!) недель.

«Несовершеннолетняя находится в неблагоприятных условиях, экстремальной жизненной ситуации», — приводят «Сильные новости» письмо, которое женщина получила из детского сада.

И это притом, что никаких иных нареканий по поводу воспитания ребенка нет, о чем также сказано в письме. Требование лишь гласит: «Вам необходимо срочно трудоустроиться».

Скажите, как это понимать? Новый метод борьбы с тунеядцами? Не смогли заставить платить через налоги, тогда решили зайти через детей?

Расчет понятен: какой же родитель захочет рисковать судьбой своего чада. Они будут готовы пахать на самых низкооплачиваемых должностях (других государство зачастую просто не в состоянии предложить) или же помалкивать в разговорах с начальниками всех рангов, только бы не лишиться своего ребенка.

И неважно, что благодаря такой «заботе» государства, некоторые будут вынуждены просто выживать, оставив неофициальные подработки, на которые еще недавно кормилась вся семья. Главное, что чиновники смогут отчитаться, что безработных в стране нет и все трудоустроены, как это требует высокое начальство.

Опять же отличный способ подрезать крылья тем, кто не дает спокойно спать властям, будоража их по разным поводам. Теперь самым активным возможно придется отвечать за то, что посуда не помыта, или предоставлять справки, с кем были дети, пока их родители защищали какую-нибудь культурную ценность от очередного чиновничьего беспредела?

Похоже, власти нащупали ту самую больную точку. И с особым цинизмом бьют по ней.

Светлана Метелкина
"Салідарнасць"

КАРУПЦЫЯ МІНЗДРАВА

КГБ ПРОВЕЛ НЕБЫВАЛЫЕ МАССОВЫЕ ЗАДЕРЖАНИЯ КОРРУМПИРОВАННЫХ ЧИНОВНИКОВ

Более десяти человек задержаны в рамках крупнейшей за всю историю независимой Беларуси антикоррупционной операции КГБ в отношении чиновников Минздрава. Под удар КГБ попал даже приближенный к президенту генерал, обеспечивавший «крышу».

Как ранее сообщал «Ежедневник», немногим более недели назад КГБ задержал директора РУП «Центр экспертиз и испытаний в здравоохранении» (ЦЭИЗ) Минздрава Александра Столярова. Это стало началом крупномасштабной операции против коррумпированных чиновников, которые на протяжении последних десяти лет в буквальном смысле высасывали все соки из системы здравоохранения страны. Речь идет о поставках в белорусские медучреждения оборудования не только по завышенным ценам, но и по явно мошенническим схемам, без соответствующих сертификатов либо с сертификатами, выданными ЦЭИЗ в рамках коррупционного сговора.

Как удалось выяснить «Ежедневнику» всю прошедшую неделю в КГБ активно свозились для допросов люди, так или иначе причастные к проведению тендеров по закупке медицинского оборудования, его поставкам или сертификации. Кто-то после допроса возвращался домой, а кто-то отправлялся прямиком в Следственный изолятор КГБ. По предварительным данным, пока не подтвержденным официально, задержаны не менее 10 человек.

Сам Минздрав по этому поводу хранит гробовое молчание и не отвечает ни на какие вопросы. КГБ тоже не говорит, так как участь отдельных высокопоставленных фигур еще должен решить президент. Однако «Ежедневнику» удалось выяснить некоторые подробности скандала.

Больше всего человек было задержано в УП «Белмедтехника» Минздрава, через которое проходит основная масса всех тендеров по закупке медицинского оборудования. Однако и здесь ключевую роль опять же играла «Белмедтехника», которая тем или иными способом корректировала закупки. Но среди строителей пока никто не задержан, так как они сразу же согласились на сотрудничество со следствием, не желая расплачиваться за чужие грехи.

По данным «Ежедневника», пока КГБ задержал пять человек в УП «Белмедтехника»: двух руководителей и трех начальников отделов, причастных к закупке оборудования. В том числе задержан и человек, которого в «Белмедтехнике» называли «серым кардиналом». Он пересидел не менее пяти директоров и именно через него решались все вопросы по закупке оборудования.

Задержан также еще один человек в РУП «Центр экспертиз и испытаний в здравоохранении». Он занимает должность начальника управления.

В сфере разработки оказалась и еще одна «коммерческая» структура Минздрава, которая числится производителем медоборудования и которая активно участвовала в поставках в белорусские медучреждения. Фокус заключался в том, что многое оборудование на самом деле не производилось там, а покупалось у зарубежных, порой не сертифицированных производителей и выдавалось за белорусское. При этом цены на такое «белорусское» оборудование были серьезно завышены за счет того, что компании-конкуренты отсеивались при помощи нехитрой схемы еще до проведения тендера. Интересно, что эту структуру возглавляет родной брат одного очень влиятельного силовика генеральского чина, который пользуется, вернее пользовался, высоким доверием президента и не раз получал с его рук правительственные награды…

В поле зрения КГБ оказался и один из заместителей министра здравоохранения, который, по оперативным данным, стоит вверху всей «пищевой» цепочки.

Минздрав сейчас находится в шоке, как и весь рынок поставки медицинской техники в Беларусь. Эксперты называют как минимум еще десять человек как среди чиновников, так и среди бизнесменов, которые, судя по направлению оперативной разработки КГБ, должны быть в ближайшее время задержаны. Но это уже будут не ключевые фигуры, а лишь участники масштабных махинаций с поставками медицинского оборудования.

Георгий Дань
ej.by

БЕЛАРУСЬ – ЕС

СМОЖЕТ ЛИ БЕЛАРУСЬ ПРОБИТЬСЯ НА РЫНОК ЕВРОСОЮЗА?

На прошлой неделе президент Беларуси заявил, что главная задача для нашей страны в отношениях с Евросоюзом — обеспечить отечественным товарам беспрепятственный доступ на европейский рынок. Белорусские компании хотели бы увеличить там свое присутствие, но высокие входные пошлины в ЕС этому не способствуют.

Престижный экспорт

«Продажи кваса в ЕС являются приоритетом нашей экспортной политики. Рынок стран ЕС — очень емкий, там многие производители хотят продавать продукцию. Поэтому приходится прилагать серьезные усилия, чтобы утвердиться на европейском рынке», — подчеркнул в беседе с корреспондентом БелаПАН генеральный директор «Лидского пива» Аудриус Микшис.

Чтобы попасть на рынок ЕС, белорусским компаниям в некоторых случаях приходится получать специальное разрешение.

«На рынок стран ЕС наша компания поставляет молочную продукцию с 2013 года. Такое право у нас появилось в 2012-м, когда получили бессрочную экспортную лицензию от комитета ЕС по пищевой цепи и здоровью животных», — отметила в беседе с корреспондентом БелаПАН заместитель генерального директора компании «Савушкин продукт» Елена Бабкина.

Чтобы получить лицензию, компания прошла сертификацию и подтвердила соответствие европейским требованиям всех технологических процессов производства продукции.

«Ежегодно еврокомиссары приезжают на предприятие, чтобы удостовериться в том, что наше производство полностью соответствует европейским стандартам», — говорит Елена Бабкина.

По ее словам, в ЕС белорусскую молочную продукцию ценят за натуральность и вкусовые качества.

Условия доступа на рынок ЕС у белорусских производителей разные — в зависимости от вида продаваемой продукции. Например, для белорусских производителей напитков нет никаких проблем с доступом в страны Евросоюза.

«Мы не видим больших проблем с доступом на европейский рынок. Мы продаем квас в Литве, Польше, Германии и других странах ЕС. Что касается нашей продукции, то никаких особых барьеров на пути в Евросоюз мы не встречаем», — констатирует Аудриус Микшис.

А вот при экспорте в ЕС молочной продукции белорусским производителям приходится сталкиваться с высокими пошлинами.

«На наш взгляд, объем реализации белорусской «молочки» в странах Евросоюза может быть существенно больше, чем сейчас. Из-за высоких входных таможенных пошлин, которые действуют в ЕС, на данный момент мы можем поставлять в Евросоюз не весь ассортимент выпускаемой продукции. Было бы здорово, если бы открытость европейского рынка для белорусских товаров со временем повышалась», — подчеркивает Елена Бабкина.

Пересмотр монорыночной ориентации

Белорусские производители все активнее проявляют интерес к увеличению поставок в ЕС, поскольку условия реализации продукции на традиционных рынках изменились.

«Большинство наших частных производственных компаний в 2000-е были ориентированы на российский и украинский рынки. В Москве, Питере и Киеве много мест, где продаются белорусские продукты, косметика и другие товары массового спроса. Успех белорусских производителей на соседних рынках был основан на формуле «почти европейское качество по почти китайской цене», — считает генеральный директор Бизнес-школы ИПМ Павел Данейко.

При этом ценовое преимущество белорусских экспортеров, по его словам, было обусловлено в том числе за счет высокой инфляции, которая наблюдалась в Беларуси последние десятилетия.

«В 1995-2005 годы среднегодовая инфляция составляла 40%. Это была своеобразная дотация экспортерам со стороны государства. В этих условиях многие белорусские экспортеры ориентировались на российский и украинский рынки, продажи там приносили наибольшую маржу», — вспоминает Павел Данейко.

В последние годы, констатирует он, в Беларуси восторжествовала жесткая денежно-кредитная политика, инфляция снизилась до однозначных величин, и былую дотацию от государства экспортеры перестали получать.

«Это заставило компании думать над пересмотром своих конкурентных преимуществ, оптимизировать затраты и выходить на новые рынки. Контактируя с собственниками частных компаний, мы понимаем, что сегодня география их экспорта стала шире — кто-то ушел в Евросоюз, а в одной из отраслей целая группа компаний вышла даже на рынок Ирана», — отмечает Павел Данейко.

По мнению экономистов, диверсификация экспорта важна не только для конкретных компаний, но и для страны в целом.

«Если посмотреть на страну в целом, то географическая концентрация белорусского экспорта остается высокой. Без учета нефтепродуктов на рынок ЕС приходится только около 20% белорусского экспорта, поэтому диверсификация экспортных поставок остается весьма актуальной задачей для Беларуси», — считает директор Исследовательского центра ИПМ Александр Чубрик.

При этом эксперты отмечают, что для решения этой задачи понадобятся в том числе и нестандартные шаги.

«Значительный объем импорта, который закупает ЕС, приходится на Китай. Именно китайская техника зачастую является главным конкурентом белорусского машиностроения на европейском рынке. Поэтому, возможно, нужно кооперироваться с китайскими компаниями, чтобы совместно продавать продукцию в ЕС» — считает заместитель председателя Белорусской научно-промышленной ассоциации Георгий Гриц.

По мнению экспертов, государство может повысить вероятность успешного выхода белорусских компаний на новые рынки. На государственном уровне, считает Дмитрий Дичковский, следует помогать компаниям становиться более конкурентоспособными, убирая протекционизм и субсидии.

«С экспортом все будет хорошо, если предприятия будут предметно этим заниматься, а именно формировать стратегию продвижения, привлекать талантливых менеджеров, создавать востребованный продукт. Основные барьеры на пути нашего экспорта в ЕС — в компетенциях и амбициях руководства наших компаний», — резюмировал Дмитрий Дичковский.

Дмитрий Заяц
«БЕЛАПАН»

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч
Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.
Падпісана да друку 28.06.2018 у 17.40
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.
Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.